

FOTO SAŠA KOVAČIČ

JUBILEJI

Mira Voglar

90 LET

»Počutim se kot orač, ki je zarezal v ledino prvo brazdo. Ni čisto ravna, rahlo se vijuga in nekoliko plitka je, a brazda je le. Prvi bodo sledile nove – bolj ravne in globlje.«

Tako je zapisala Mira Voglar septembra l. 1971 v uvodu v knjigo *Otrok in glasba*, s katero je postavila temelje današnji metodiki predšolske glasbene vzgoje. Knjiga je doživela več ponatisov in tekom desetletij ohranila status temeljne didaktične literature na področju glasbene pedagogike. Mira Voglar pa je kot pronicljiva opazovalka in raziskovalka otroške glasbene ustvarjalnosti svoja spoznanja prelila v obsežen ustvarjalni opus za otroke. Ob visokem življenjskem jubileju se z globokim spoštovanjem oziramo na njeno življenjsko in profesionalno pot, ki je v našem okolju obrodila bogate in trajne sadove.

Miri Voglar, rojeni 1. maja 1935 na Ravnah na Koroškem, so sojenice namenile svojstvene okoliščine v najzgodnejšem otroštvu.¹ Medvojni čas in prva leta po 2. svetovni vojni je preživela v Mariboru. Ljubezen do glasbe jo je pri dvanajstih letih vodila v Ljubljano. Med šolanjem na vzgojiteljski šoli je nanjo naredila izjemen vtis profesorica Marta Pavlin – Brina, plesalka, s katero je Voglarjeva kasneje sodelovala pri izdaji nekaterih svojih del. Že v času šolanja je Mira Voglar ustvarila nekaj svojih prvih pesmi za otroke, ko pa se je zaposlila kot vzgojiteljica v Ljubljani, je njeno ustvarjalno delo zaživelo. Ob delu je obiskovala Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani in po njenem zaključku postala profesorica glasbe na ljubljanski Vzgojiteljski šoli. Začela se je posvečati izobraževanju bodočih vzgojiteljic in nadgrajevala svoja glasbena znanja s študijem muzikologije, ki ga je zaključila leta 1969. Za potrebe vrtčevskega vsakdana je ustvarjala besedila za recitacije otrok, pravljice, ki jih je opremljala z glasbo, pete pesmi, inštrumentalne spremljave, kreirala je nova zvočila in improvizirana glasbila, ustvarjala glasbene didaktične igre, pisala uganke, priporočala izvajanje glasbe »v živo« in hkrati orala ledino tudi na področju izbora primerov za poslušanje glasbe na različnih nosilcih zvoka (LP ploščah, kasetah, kasneje na zgoščenkah). Delo s predšolskimi otroki je didaktično utemeljevala tako na glasbenopedagoškem področju kot tudi v premišljenih in smiselnih medumetnostnih povezavah. Upoštevala je celostni in glasbeni razvoj predšolskega otroka različnih starostnih obdobj, sledila njegovi raziskovalni ustvarjalnosti in na osnovi temeljnih glasbenih dejavnosti in skrbno izbranih glasbenih vsebin razvijala prva otrokova glasbena znanja in veščine. Skrbno

¹ prim: Saša Britovšek (2021). Skladateljica Mira Voglar: Ob spominu na Maribor nehote vidim in čutim tudi vojno. Tisto trepetanje. *Večer*. <https://vecer.com/maribor/aktualno/intervju-skladateljica-mira-voglar-ob-spominu-na-maribor-nehote-vidim-in-cutim-tudi-vojno-tisto-trepetanje-10239663>

in sistematično je metode glasbenega učenja in lastna glasbena dela za otroke predstavljala na seminarjih ter jih v publicirani obliki kot učbenike, priročnike, članke v periodiki, zbirke pesmi, zbirke zvočnih posnetkov ipd. namenila izobraževanju bodočih vzgojiteljic. Poleg glasbenih kriterijev in celostne glasbene vzgoje so jo pri ustvarjalnem, pedagoškem in publicističnem delu vodile smernice celostne estetske vzgoje. Sodelovala je pri snovanju prvih smernic za oblikovanje učnih načrtov, povezanih z estetsko vzgojo otrok. Za izjemno pedagoško delo je leta 1981 prejela Žagarjevo nagrado, takratno najvišje priznanje na področju vzgoje in izobraževanja. Od leta 1985 do upokojitve je predavala na Pedagoški akademiji v Ljubljani.

V *Slovenski biografiji* preberemo, da je Mira Voglar poleg omenjenih glasbenih del za najmlajše pisala tudi instrumentalno glasbo za mladinske igre, ki jih je uprizarjalo ljubljansko Mladinsko gledališče, ustvarjala oddaje za radijske šole in napisala otroško opero *Debela repa*. Najbolj razširjene in razprodane pa so bile njene avtorske zbirke uglasbenih pesmi, ugank, didaktičnih iger, zvočnih zbirk, glasbenih pravljic za otroke ter priročniki za bodoče in aktivne vzgojiteljice. Voglarjeva v intervjuju, objavljenem ob njeni 85-letnici, pravi, da je bila zbirka *Biba buba baja* (1979) takoj razprodana, čeprav je izšla v nakladi 10.000 izvodov in prav tako hitro je pošel njen takojšen ponatis v enaki nakladi.² Za svojo zadnjo izdano zbirko *Kostanjček zaspanček* (2020) je Voglarjeva naredila antološki izbor 85 avtorskih pesmi za otroke, ki jih je razvrstila po abecednem redu naslovov. Tudi ta izdaja je v njej vzbudila ustvarjalno iskro, saj ni imela nobene pesmi, ki bi se začela s črko A. Svoji pesmi *Sraka in avtobus* je zato dodala tretjo kitico in tako je nastala nova pesem *Avtobus Čičibus*.³

Celoten opus Mire Voglar še ni bil deležen poglobljene znanstvene obravnave in kar kliče po njej. Živi pa še vedno v vrtcih, v programih predšolske vzgoje, razrednega pouka in v univerzitetnih študijskih programih, ki izobražujejo bodoče vzgojitelje, razredne učitelje in glasbene pedagoge. Vse najboljše, Mira Voglar, in ustvarjajte za najmlajše in s tem za vse nas še naprej!

■ BRANKA ROTAR PANCE

² Prav tam.

³ prim. Katarina Peterlin (b.d.). *Mira Voglar: Malčki naj pojejo izmišljarije*. <https://www.mladinska-knjiga.si/dobrezgodbe/druzina/mira-voglar-malcki-naj-pojejo>